

**Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича**

Д. І. Угрин, Ю. О. Ушенко, М. Л. Ковальчук

**РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ ТА УПРАВЛІННЯ
СТАРТАП-ПРОЄКТАМИ В ІТ-ГАЛУЗІ**

*Навчально-методичний посібник
(Видання електронне)*

ЧЕРНІВЦІ

2025

УДК 004(075.8)
ББК 32.973
У 72

Друкується за ухвалою
Вченої ради навчально-наукового інституту
фізико-технічних та комп'ютерних наук
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Протокол № 13 від 11.09.2025 р.

Рецензент:

Литвин В.В. – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри інформаційних систем і мереж національного університету «Львівська політехніка»

Фратавчан В.Г. – кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри математичних проблем управління і кібернетики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Д. І. Угрин, Ю.О. Ушенко, М. Л. Ковальчук

Ризик-менеджмент та управління стартап-проектами в іт-галузі. Навчально-методичний посібник. – Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2025. – 358 с.

Посібник адресований магістрантам, викладачам та практикам ІТ-індустрії, пропонуючи комплексний підхід до створення та розвитку успішних стартапів в умовах високої динаміки та невизначеності сучасного ринку. Він охоплює ключові аспекти життєвого циклу ІТ-проєкту: від формування ціннісної пропозиції, розробки MVP та фінансового планування до залучення інвестицій, юридичного забезпечення та ефективного управління ризиками. Особливий акцент зроблено на ідентифікації, аналізі та мінімізації ризиків за допомогою таких методологій, як Lean Startup, Agile, Scrum і Kanban, а також практичних інструментів (SWOT, PESTEL, Monte Carlo), що дозволить майбутнім фахівцям адаптуватися до мінливих умов ринку та ефективно реалізовувати інноваційні ідеї.

УДК 336:004(075.8)
ББК 32.973

© Д. І. Угрин, Ю.О. Ушенко, М. Л. Ковальчук

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	6
Розділ 1. Основи маркетингу і ризик-менеджменту.....	9
Тема 1. Стартап як феномен в ІТ-індустрії: поняття, життєвий цикл, структура.....	9
1.1. Характеристика ІТ-стартапів.....	9
1.2. Відмінності ІТ-стартапів від традиційного бізнесу.....	12
1.3. Життєвий цикл стартапу.....	14
1.4. Структура ІТ-стартапу.....	20
Тема 2. Інноваційність і ціннісна пропозиція: формування ядра продукту.....	31
2.1. Ціннісна пропозиція (Value Proposition)	31
2.2. Minimum Viable Product (MVP).....	35
2.3. Design Thinking (Дизайн-мислення).....	43
Тема №3. Аналіз ІТ-ринку та цільової аудиторії для стартап-проєкту....	59
3.1. Аналіз ІТ-ринку.....	59
3.2. Сегментування ринку.....	69
3.3. Створення портрета клієнта (Customer Persona).....	82
3.4. Валідація гіпотез.....	85
Тема 4. Управління стартап-проєктами: методології та інструменти.....	89
4.1. Lean Startup.....	98
4.2. Agile (гнучка методологія).....	101
4.3. Scrum.....	105
4.4 Kanban.....	110
Тема 5. Побудова ефективної команди стартапу.....	114
5.1. Основні ролі в стартап-команді.....	119
5.2. Ключові компетенції стартап-команди.....	122

5.3. Динаміка розвитку команди (Tuckman Model).....	127
5.4. Конфлікти в стартап-команді.....	132
5.5. Кофаундерські угоди (Founders' Agreement).....	136
Тема 6. Фінансування стартапів у сфері ІТ: джерела, стратегії, інвестори.....	142
6.1. Етапи фінансування стартапу.....	142
6.2. Джерела фінансування.....	146
6.3. Стратегії залучення інвестицій.....	157
Тема 7. Планування та управління ризиками на початкових етапах стартапу.....	166
7.1. Класифікація ключових ризиків.....	168
7.2. Управління ризиками.....	171
7.3. Матриця ризиків (Risk Matrix).....	174
7.4. Специфіка ризиків на ранніх етапах (Pre-seed, Seed).....	177
Розділ 2. Використання маркетингу в мережі інтернет.....	182
Тема 8. Класифікація ризиків ІТ-стартапів: стратегічні, операційні, фінансові, правові.....	182
8.1. Основні категорії ризиків ІТ-стартапів.....	183
8.2. Додаткові тематичні ризики.....	203
Тема 9. Оцінювання ризиків та прийняття рішень в умовах невизначеності.....	207
9.1. SWOT-аналіз (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats).....	209
9.2. PESTEL-аналіз (політичні, економічні, соціальні, технологічні, екологічні, правові чинники).....	213
9.3. Сценарний аналіз (What if...?).....	223
9.4. Дерево рішень (Decision Tree).....	231
9.5. Монте-Карло (Monte Carlo Simulation).....	233

Тема 10. Розробка стратегії управління ризиками: уникнення, мінімізація, передача, прийняття.....	239
10.1. Стратегії управління ризиками.....	240
10.2. Побудова плану реагування на ризики.....	248
10.3. Стратегічні альтернативи управління ризиками.....	251
Тема 11. Контроль і моніторинг ризиків у стартап-проекті.....	257
11.1. Ключові компоненти моніторингу ризиків.....	258
11.2. Побудова системи контролю ризиків.....	263
Тема 12. Юридичні аспекти стартапів: реєстрація, інтелектуальна власність, договори, відповідальність.....	268
12.1. Типи юридичної реєстрації стартапу.....	269
12.2. Інтелектуальна власність (ІВ).....	273
12.3. NDA (Non-Disclosure Agreement) — угода про нерозголошення.....	279
12.4. Основні договори в стартапі.....	283
12.5. Ліцензії та відкритий код.....	287
12.6. Відповідальність стартапу.....	291
Тема 13. Стратегія виходу з ризикових ситуацій та антикризове управління.....	294
13.1. Стратегія «півівоту» (Pivot): зміна вектора розвитку.....	295
13.2. Реструктуризація стартапу.....	300
13.3. Антикризові ментори та консалтинг.....	305
13.4. План антикризового реагування.....	310
Тема 14. Управління масштабуванням ІТ-стартапу: ризики росту та стратегічні рішення.....	315
14.1. Фінансові ризики масштабування.....	315
14.2. Управління якістю під час росту.....	320
14.3. Стабільність команди та організаційні ризики.....	327

Тема 15. Кейс-аналіз та пітчінг стартап-проєкту з оцінкою ризиків.....	335
15.1. Підготовка презентації стартапу.....	335
15.2. Демонстрація ризик-моделі.....	339
15.3. Обґрунтування стратегії управління ризиками.....	343
ЛІТЕРАТУРА.....	349